

Inventarisatiebijeenkomst Juridische Wegwijzer

Auteursrecht Databankenrecht Exploitatie van de collectie

Annemarie Beunen

a.c.beunen@law.leidenuniv.nl

14 maart 2006, Universiteit Leiden

Auteursrecht

- Voorwaarde = oorspronkelijkheid, (niet alleen kunst met een grote K).
- Rechthebbende = de feitelijke maker, maar uitz: © voor de werkgever.
- Duur: vanaf creatie vh werk tot 70 jr na de dood vd maker.
- Auteursrecht beschermt tegen:
 - verveelvoudiging (bv digitaliseren)
 - openbaarmaking (bv op internet)
- Overdracht of licentie (via collectieve beheersorganisaties bv St. Beeldrecht)

Wie hebben ermee te maken?

- Instellingen met auteursrechtelijk beschermd materiaal: brieven, kranten, foto's, films, muziek, kunstwerken, etc.
- Instellingen die *oorspronkelijke* foto's van collectie-onderdelen gebruiken.

Foto's: opeenstapeling van auteursrechten mogelijk

- Auteursrecht op het afgebeelde object zelf én/of
- © op de foto ervan, *mits* oorspronkelijk.
- Oorspronkelijkheid v foto's: onderscheid tussen:
 - foto's v 2-dimensionale collectieonderdelen.
 - foto's v 3-dimensionale collectieonderdelen.

© op foto? Onderscheid foto's v 2- en 3-dim objecten (dus niet altijd ©instelling)

Saralata le 4th June 1940
Messieurs le Comandant
Vous avez eu l'obligeance de
nous communiquer le message
de Monsieur le Grand Chancelier
de l'Ordre National de la Légion
d'Honneur, notifiant
notre nomination dans l'Ordre
aux grades de l'Officier et de
chevalier, à la suite du décret
présidentiel du 2 Octobre 1940
Profondément touchés des
grands honneurs que vous accor-
dent ces hautes distinctions,
nous sommes fiers de vouloir
être supérieurs de Messieurs le
Présidents de la République.

Foto-auteursrecht

- Freelance-fotograaf houdt auteursrecht. Dus: contractueel laten overdragen of licentie laten geven.
- Is fotograaf in dienst van archief/museum, dan komt het auteursrecht toe aan het archief/museum als werkgever.

©museum

Nieuwe beperkingen op © tbv musea, archieven en bibliotheken sinds 2004

- In *besloten* netwerk op beeldschermen in het gebouw tbv het publiek. *Niet via internet!*
- Gebruik tbv openbare tentoonstelling (o.a. catalogi) of openbare verkoop.
- Kopiëren mag mits dreiging v verval vh origineel & tbv conversie verouderde technologie.

Reeds bekende beperkingen:

- Citaatrecht mits in context v aankondiging, recensie of wetensch verhandeling.
- Gebruik tbv onderwijs mits billijke vergoeding aan de maker.

Rechtszaak tegen
www.galleries.nl
(op www.rechtspraak.nl,
L J-nr. AU9504)

Foto ingestuurd
door de galerie v
Wieteke van Dort
zonder toestemming
vd freelance-fotograaf
op galleries.nl gezet.

Databankrecht sinds 1999

- Nieuw: bescherming voor de *producent* ve databank (bv beeldbank. Ook niet-elektr).
- mits substantiële investering.
- Duur: 15 jaar.
- Bescherming tegen verveelvoudiging en openbaarmaking vd hele databank of substantiële delen, dus *niet* v 1 element (daarop mogelijk wel ©).
- Beperkingen: overname ve subst deel mag:
 - ter illustratie bij onderwijs & onderzoek.
 - tbv eigen gebruik ve niet-elektr databank.
- Laat rechten overdragen bij uitbesteding vd productie ve databank!

Exploitatie v collectie door musea

Juridische basis:

- © op reproducties en/of databankrecht,
- Zo niet: eigendomsrecht of beheer vd collectie & gebouw (feitelijke macht).

Overwegingen bij keuze exploitatiebeleid:

- Doel ve museum: collectie bij een groot publiek bekendmaken (statuten+zelfreg).
- Objecten veelal aangekocht met publiek geld + veel musea gesubsidieerd door overheid.
- Anderzijds cultureel ondernemerschap: commerciële uitbating vh materiaal.

Exploitatiebeleid & de grenzen van het recht:

- Museum als enige bron: heeft in feite een monopolie tav de verstrekking v reproducties/beeldmateriaal.
- Mededingingsrecht: monopolist moet zijn materiaal ter beschikking stellen tegen redelijke en niet-discriminerende voorwaarden.
- Prijsdifferentiatie wb gebruiksvergoedingen =aan te bevelen: maak bv onderscheid tussen gebruik voor commercieel doel/niet.
- Verder relevant: zelfregulering, EU-regelgeving. Voor archieven ook Archiefwet, tariefregelingen, ... (?)

Uitersten in de praktijk

- 'Commercieel' exploitatiebeleid:
 - fotografeerverbod in het gebouw.
 - website met kopieerbeveiliging en/of thumbnails en/of lage resolutie.
 - 'marktconforme' gebruiksvergoedingen.
- Idealistisch exploitatiebeleid:
 - website met afbeeldingen v hoge resolutie.
 - bv alleen gebruiksvergoeding rekenen voor commercieel gebruik.
 - Creative Commons-licenties tbv eigen ©materiaal.